

prima instanță: V. Puica

dosar nr. 3rh-51/15

instanța de apel: M. Ciugureanu, B. Bîrca, S. Arnăuț

instanța de recurs: N. Clima, S. Novac, I. Druță, I. Corolevschi, O. Sternioală

ÎN C H E I E R E

03 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Ion Druță

examinînd cererile de revizuire înaintate de Roșca Alexandru,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Roșca Alexandru
împotriva Biroului Vamal Chișinău și Serviciului Vamal al Republicii Moldova
cu privire la anularea actelor administrative,
împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2014 și
încheierii Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015,

c o n s t a t ă :

La 08 mai 2013, Roșca Alexandru s-a adresat cu cererea chemare în judecată
împotriva Biroului Vamal Chișinău și Serviciului Vamal al Republicii Moldova,
solicitînd anularea deciziei Biroului Vamal Chișinău nr. 2271 din 04 aprilie 2013
cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de contestare a deciziilor
din 13 martie 2013, repunerea reclamantului în termenul de atac de 10 zile
prevăzut de art. 289 din Codul Vamal, împotriva deciziilor Biroului Vamal
Chișinău din 13 martie 2013, anularea deciziei Biroului Vamal Chișinău din 13
martie 2013 privind imposibilitatea de a accepta valoarea în vamă de 55927,9 lei
anunțată de reclamant pentru mijlocul de transport importat, de model FORD
TRANSIT, caroseria nr.WF0XXXTTFX7P63994, anul producerii 2007, anularea
deciziei Biroului Vamal Chișinău din 13 martie 2013, privind determinarea valorii
în vamă în sumă de 117610 lei, pentru mijlocul de transport menționat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 10 septembrie 2012, a
încheiat contractul de vânzare - cumpărare a mijlocului de transport menționat,
înmatriculat în Republica Elenă de la proprietarul acestuia Roman Savin, cetățean
al Republicii Moldova, titular al vizei de ședere și de lucru în Republica Elenă.

Precizează reclamantul, că prețul tranzacției a fost stabilit în sumă de 3500
euro, care a fost efectiv plătit de reclamant vânzătorului. Prețul tranzacției de 3500
euro, este unul final convenit de părți, cu luarea în calcul și a cheltuielilor privind

deplasarea acestui bun din Grecia în Republica Moldova, respectiv, la această valoare nu urmează să fie incluse alte careva componente.

Indică reclamantul că, la data de 13 martie 2013, s-a prezentat la Biroul Vamal Chișinău pentru efectuarea procedurii de import a mijlocului de transport în Republica Moldova.

Menționează reclamantul că, a pus la dispoziția Biroului Vamal Chișinău actele solicitate, inclusiv tranzacția (declarația) de vânzare-cumpărare, în formă scrisă, în baza căreia urma să fie determinată valoarea în vamă a mijlocului de transport importat, conform art. 7 alin. (2), art. 10 alin. (2) din Legea nr.1380 din 20 noiembrie 1997.

Susține că, echivalentul în monedă națională a sumei de 3 500 euro, la data de 13 martie 2013 constituia suma de 55 927,9 lei, avînd în vedere că la 13 martie 2013, potrivit cursului valutar oficial al BNM, 1 euro echivala cu 15,9794 lei.

Precizează reclamantul că, inspectorul vamal a indicat valoarea în vamă a mijlocului de transport constituie 117 610 lei.

Astfel consideră reclamantul că, decizia autorității vamale este contrară atît normelor de drept cît și realității, completînd că, un calcul elementar demonstrează că nu este avantajos să importi în Republica Moldova un autoturism de model FORD TRANSIT, din anul 2007, la prețul de 117 610 lei, pentru care ar mai trebui achitate obligații de import în sumă de 24 786,44 lei, ceea ce majorează costul automobilului pînă la 142 396,44 lei sau 8 830 euro, indicînd în susținerea celor relatate că conform ofertelor de pe pagina web drive.md, autoturisme similare celui importat sunt oferite spre vânzare pe piața Republicii Moldova, cu toate drepturile de import deja achitate, la prețul 6 800 -7 800 Euro.

Precizează reclamantul că, pentru a definitiva procedura de import, a achitat drepturile de import, pornind de la valoarea în vamă indicată de inspectorul vamal, precum și a semnat toate actele prezentate/solicitate de autoritatea vamală.

Astfel, a achitat TVA în sumă de 23 616,09 lei, taxe în sumă de 111,86 lei și de 470,44 lei, precum și plata în Fondul Ecologic Național în sumă de 588,05 lei.

Concretizează reclamantul, că la data de 13 martie 2013, nu i-au fost prezentate motivele deciziei autorității vamale, nu i-au fost explicate drepturile sale, inclusiv dreptul cu privire la termenul de 10 zile pentru contestare și dreptul de a face recurs, fără penalizare, împotriva deciziilor referitoare la valoarea în vamă a mijlocului de transport.

Invocă reclamantul că, la data de 26 martie 2013 după care la 08 aprilie 2013, a solicitat perfectarea și remiterea deciziei Biroului Vamal Chișinău, în care să fie expuse în scris motivele neacceptării valorii în vamă anunțată de către acesta, însă pînă în prezent autoritatea vamală nu a remis în adresa sa deciziile respective.

Mai indică reclamantul că, fiind implicat, într-un accident rutier, a depus cererea prealabilă, în afara termenului de 10 zile, întîrziind cu o zi. Prin decizia nr. 2271 din 04 aprilie 2013, Biroul Vamal Chișinău a respins cererea reclamantului de repunere în termenul de contestare a deciziilor din 13 martie 2013.

Completează că a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului de contencios administrativ, înaintînd la data de 26 martie 2013, cererea prealabilă

către Biroul Vamal Chișinău prin care, a contestat acțiunile acestuia la organul ierarhic superior.

Susține reclamantul că, pînă în prezent Biroul Vamal Chișinău nu a remis în adresa sa, deciziile scrise, referitoare la valoarea în vamă, astfel că termenul de contestare a acestora nici nu a început să curgă, ceea ce atestă dreptul de a solicita instanței de judecată, apărarea drepturilor sale, precum și justifică dreptul său de a-și completa acțiunea după recepționarea deciziilor scrise ale autorității vamale.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 28 octombrie 2013 (f.d. 93, 99-106 vol. I):

- Cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Alexandru a fost admisă;

- S-a recunoscut drept ilegal actul Biroului Vamal Chișinău din 04 aprilie 2013 și s-a repus Roșca Alexandru în termenul pentru contestarea actului Biroului Vamal Chișinău din 13 martie 2013;

- S-au considerat ilegale acțiunile Biroului Vamal Chișinău din 13 martie 2013 de acceptare a valorii în vamă de 55 927,90 lei, anunțată de Roșca Alexandru pentru mijlocul de transport de model Ford Tranzit, caroseria nr. WF0XXXTTFX7P63994, anul producerii 2007;

- S-a anulat chitanța seria AB nr. 821047 din 13 martie 2013 de percepere a obligațiilor vamale de la persoane fizice, întocmit de Biroul Vamal Chișinău, în partea valorii mărfii de 117 610 lei pentru mijlocul de transport de model Ford Tranzit, caroseria nr. WF0XXXTTFX7P63994, anul producerii 2007.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014, s-a respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 octombrie 2013 (f.d. 172, 173-178 vol. I).

La 20 august 2014, Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2014, s-a admis recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău. S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014 și hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 28 octombrie 2013 și s-a pronunțat o nouă hotărîre prin care, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Roșca Alexandru către Biroul Vamal Chișinău și Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative, ca neîntemeiată (f.d. 204-211 vol. I).

La 02 martie 2015, Roșca Alexandru a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2014.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015, cererea de revizuire înaintată de Roșca Alexandru a fost respinsă ca inadmisibilă (f.d. 43-48 vol. II).

La 17 aprilie 2015, Roșca Alexandru a depus o nouă cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2014, solicitînd examinarea cauzei în ședință publică, admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 03.12.2014, rejudecarea cauzei și

pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținute decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că i-au devenit cunoscute fapte esențiale ale pricinii care nu i-au putut fi cunoscute anterior. Astfel, invocă revizuiantul semnarea la data de 26 martie 2015 a contractului de vânzare-cumpărare a bunului litigios-vehiculul Ford Tranzit, totodată fiind confirmat faptul achitării de către Roșca Alexandru a prețului de 3 500 euro.

Tot la 17 aprilie 2015, Roșca Alexandru a depus o cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015, solicitînd examinarea cererii de revizuire în ședință publică, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 01.04.2015, rejudecarea cererii de revizuire depuse la 02 martie 2015, cu admiterea acesteia.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că, i-au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii, care nu au putut fi cunoscute revizuientului. Astfel, consideră revizuiantul că prin examinarea cererii de revizuire în afara ședinței publice i-au fost încălcate garanțiile unui proces echitabil, acesta fiind lipsit de posibilitatea de a prezenta argumente și înscrisuri suplimentare.

Examinînd demersul lui Roșca Alexandru cu privire la examinarea cererilor de revizuire în ședință publică, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 CPC, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dezbaterile sînt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

În sensul respectivei norme de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție afirmă că pentru Curtea Supremă de Justiție a fost făcută o excepție de la regula generală enunțată.

Astfel, avînd în vedere faptul că dispozițiile Codului de procedură civilă nu investesc Curtea Supremă de Justiție cu competența de a examina pricini civile în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată în primă instanță, ținînd cont de practica judiciară și în virtutea modificărilor operate la Codul de procedură civilă, prin Legea nr.155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție va examina cererile de revizuire fără participarea părților la proces.

Deci, posibilitatea examinării cererilor de revizuire în lipsa participanților la proces și fără întocmirea procesului verbal, este caracteristică doar Curții Supreme de Justiție, care nu are atribuțiile conferite prin lege de primă instanță.

Trebuie de ținut cont de faptul că în personalul Curții Supreme de Justiție nu se regăsesc grefieri, care sunt investiți prin Lege cu atribuții distincte, avînd un rol important pentru buna funcționare a instanței judecătorești.

Colegiul Curții Supreme de Justiție conchide asupra lipsei de careva temeiuri relevante și concludente în vederea examinării cererilor de revizuire în prezența participanților la proces.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține faptul că solicitantul Roșca Alexandru, a beneficiat de posibilitatea reală de a prezenta poziția sa cu referire la motivele revizuirii și a elucida circumstanțele cauzei pe care le consideră semnificative, atât prin perfectarea cererilor de revizuire, cât și prin depunerea unui supliment.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că Curții Supreme de Justiție îi este caracteristică posibilitatea examinării cererilor de revizuire în lipsa participanților la proces și fără întocmirea procesului verbal, iar la cazul prezentului litigiu lipsesc careva temeiuri de excepție pentru a invita participanții la proces să se pronunțe asupra temeiurilor invocate în cererile de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge demersul înaintat de Roșca Alexandru, cu privire la examinarea cererilor de revizuire în prezența participanților la proces.

Verificând temeiurile invocate în cererile de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererile de revizuire neîntemeiate și care urmează a fi respinse ca fiind inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC cu anexarea probelor ce le confirmă.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Instanța de judecată reiterează că, revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare. În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului. Prin urmare, nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar acelea care întrunesc exigențele legii.

În conformitate cu prevederile art. 449 CPC al RM, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărîrea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărîre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Din textul cererilor de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2014 și încheierii Curții Supreme de Justiție, invocând în calitate de temei lit. b) a art. 449 CPC.

Astfel, potrivit normei invocate, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul în baza temeiului prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv până la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

Pentru acest temei de revizuire, esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărîrii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

La caz, Colegiul conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, iar circumstanțele invocate de acesta nu pot fi calificate drept circumstanțe și fapte esențiale a pricinii care nu au fost și nu au putut fi

cunoscute revizuentului și că ultimul a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul menționează că faptele și circumstanțele invocate de către revizuiant precum semnarea la data de 26 martie 2015 a contractului de vânzare-cumpărare a bunului litigios-vehiculul Ford Tranzit, astfel fiind confirmat faptul achitării de către acesta a prețului de 3 500 euro, nu cad sub incidența prevederilor art. 449 lit. b) CPC, or faptele respective au apărut ulterior examinării cauzei în ordine de recurs.

Cu referire la celelalte motive invocate de revizuiant, Colegiul reține că revizuentul Roșca Alexandru doar a reiterat un șir de temeiuri de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei respective în instanțele inferioare și în instanța de recurs, iar invocarea repetată a cadrului legal și circumstanțelor pricinii, interpretat repetat de revizuent, reprezintă în sine o cerere de recurs camuflat dar nicidecum o cerere de revizuire întemeiată.

În sine, afirmațiile revizuentului țin de dezacordul acestuia cu soluția instanței de recurs.

De asemenea, Colegiul constată că argumentul revizuentului precum că prin examinarea la 01.04.2015 a cererii de revizuire în afara ședinței publice i-au fost încălcate garanțiile unui proces echitabil, acesta fiind lipsit de posibilitatea de a prezenta argumente și înscrisuri suplimentare, nu servește drept temei pentru admiterea cererii de revizuire prin prisma art. 449 lit. b) CPC. Or după cum a menționat instanța mai sus, Curții Supreme de Justiție îi este caracteristică examinarea cererilor de revizuire în lipsa participanților la proces.

Sintetizând elementele de admisibilitate a cererilor de revizuire, pentru temeiurile arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că cererile de revizuire înaintate de către Roșca Alexandru, sunt inadmisibile având în vedere că, temeiurile invocate nu-și găsesc încadrare în prevederile art. 449 CPC, conținutul cererilor de revizuire în esență sa constituind un dezacord cu soluția instanței de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că admiterea cererii de revizuire ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul Roșca contra Moldovei din 25 februarie 2005 și în cazul Popov (nr.2) contra Moldovei din 06 decembrie 2005, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs

deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Astfel, din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererile de revizuire ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge demersul înaintat de Roșca Alexandru cu privire la examinarea cererilor de revizuire în ședință publică.

Se resping ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de către Roșca Alexandru împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2014 și încheierii Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015, emise în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Roșca Alexandru împotriva Biroului Vamal Chișinău și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ion Druță